

BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE CONFERENTIA EPISCOPORUM BOSNIAE ET HERCEGOVINAЕ

BiH - 71000 Sarajevo - Kaptol 32 - tel/fax: + 387 33 66 68 67 - e-mail: tajnistvo@bkbih.ba - www.bkbih.ba

Prot. br.: 170/2025

ETIČKI KODEKS ZA KLERIKE, REDOVNIKE, REDOVNICE I VJERNIKE LAIKE U CRKVENOJ SLUŽBI O KORIŠTENJU MEDIJA I DRUŠTVENIH MREŽA

PREAMBULA

U društvenom kontekstu u kojem mediji i digitalne platforme oblikuju način razmišljanja, međuljudske odnose i društvene vrijednosti, Crkva je pozvana biti prisutna kao svjetlo i kvasac. Klerik, kao posvećeni službenik Riječi i pastir naroda Božjega, te redovnici i redovnice po svom poslanju, pozvani su djelovati ne samo u sakramentalnom i pastoralnom prostoru, već i u javnom i medijskom životu.

Drugi vatikanski koncil, u dekretu *Inter mirifica*, ističe važnost sredstava društvene komunikacije:

„Dakako, Majci je Crkvi poznato da ta sredstva, ako se ispravno rabe, pružaju djelotvornu pomoć ljudskom rodu, jer mnogo pridonose odmoru i naobrazbi duha te širenju i učvršćivanju Božjega kraljevstva.“ (*Inter mirifica*, br. 2.)

Sveti Pavao VI. u dokumentu *Communio et progressio* jasno poziva na odgovornost u komuniciranju:

„Nije dovoljno koristiti medije za naviještanje evanđelja – Crkva je pozvana oblikovati kulturu komunikacije duhom evanđelja.“ (*Communio et progressio*, br. 11.)

Sveti Ivan Pavao II. u enciklici *Redemptoris missio* o trajnoj vrijednosti misijske naredbe, posvješćuje poslanje medija:

„Prvi areopag današnjeg vremena jest svijet komunikacije... Društvena priopćajna sredstva postala su tako važna da su za mnoge glavno obavjesno i odgojno sredstvo, vodič i nadahnuće...“ (*Redemptoris missio*, br. 37.)

Papa Franjo, svjestan snage riječi i slike u suvremenom svijetu, u više poruka za Svjetski dan sredstava društvene komunikacije poziva sve vjernike, a osobito pastire, na prisutnost koja gradi zajedništvo i mostove: „Na društvenim mrežama nismo pozvani biti influenceri, već suputnici, graditelji zajedništva i svjedoci milosrđa.“ (*Poruke za 53. i 54. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije*, 2019.–2020.)

S obzirom na sve veću prisutnost i važnost medija u životu društva i u pastoralnom djelovanju, kao i na etičke izazove u vezi s korištenjem medija i nastupima u medijima, Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine smatra potrebnim donijeti ovaj Etički kodeks o nastupu u medijima i korištenju medija i društvenih mreža kao pomoć klericima, redovnicima i redovnicama i svim osobama koje imaju crkveno poslanje i djeluju na području Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, u razboritom, vjerodostojnom i odgovornom javnom nastupu i nastupu u bilo kojem mediju ili digitalnoj platformi.

§ 1 Svjedočanstvo vjere i autentičnost

(1) Klerik, redovnik, redovnica, kao i svaki vjernik laik u crkvenoj službi pozvan je biti autentičan svjedok Evanđelja.

Njihov nastup u medijima i uopće u javnosti treba odražavati vjernost Kristovu nauku, crkvenom učiteljstvu i evanđeoskim vrijednostima.

(2) U svakom medijskom istupu, klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi trebaju govoriti i pisati jasno, iskreno i s punim integritetom, izbjegavajući dvosmislenost i senzacionalizam.

(3) U svećeničkoj i đakonskoj službi nemoguće je precizno odvojiti korištenje društvenih medija u privatne svrhe i u javne svrhe. Svećenici i đakoni su uvijek u posebnom fokusu svojih bližnjih, bilo poslovno, bilo privatno.

§ 2 Poštivanje istine i odgovornost

(1) Klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi dužni su isticati istinu, uz uvažavanje činjenica i konteksta, te pritom izbjegavati populizam, samopromociju, širenje dezinformacija, nagadanja ili neprovjerjenih tvrdnji.

(2) Među mnoštvom tekstova, videa i slika na internetu ima i onih koji namjerno šire lažne izjave i informacije. Treba provjeriti sve postojeće izjave i informacije prije objavljivanja na vlastitoj stranici i ne širiti informacije iz izvora koji je nepovjerljiv.

(3) Ljudi komuniciraju na društvenim mrežama jedni s drugima i „službeni/institucionalni“ stil se lako može krivo shvatiti. Za komunikaciju treba birati jezik koji odgovara statusu osobe. Ako je osoba klerik, odnosno redovnik ili redovnica, onda ima obvezu i odgovornost i prema svojoj biskupiji, odnosno redovničkoj zajednici.

(4) Uvijek treba biti svjestan težine svojih riječi i mogućeg utjecaja na vjernike i šиру javnost.

§ 3 Poštovanje dostojanstva svake osobe

(1) Klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi obvezuje se u javnim nastupima poštivati ljudsko dostojanstvo svake osobe, bez obzira na njezino vjersko uvjerenje, svjetonazor, društveni status ili životne okolnosti.

(2) Nije dopušten govor mržnje, diskriminacija, ponižavanje ni bilo koji oblik verbalnog nasilja.

(3) Ako postaje bilo kakvi zahtjevi za kontakt sa strane maloljetnika, treba biti sigurno da su njihovi roditelji/zakonski skrbnici upoznati s tim i da su slobodno dali dopuštenje. Treba tražiti i pisani izjavu roditelja/zakonskih skrbnika o pristanku i dokumentirati je prije potvrde zahtjeva.

§ 4 Izbjegavanje politizacije

(1) Klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi u medijima ne smiju koristiti svoju službu za političku promidžbu, stranačko svrstavanje ili sudjelovanje u političkim kampanjama.

(2) Dopušteno je ukazivati na etičke i moralne dimenzije društvenih pitanja, ali uvijek s evanđeoskim duhom, u skladu s crkvenim socijalnim naukom i s distancem od političkih ideologija.

§ 5 Suradnja s crkvenim autoritetom

- (1) Klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi dužni su prethodno konzultirati nadležne crkvene autoritete (npr. biskupa ili redovničkog poglavara) kad sudjeluju u važnim, osjetljivim ili široko gledanim medijskim istupima.
- (2) Fotografije u galeriji slika, video uraci, tekstovi kao i glasovne poruke ne smiju biti u suprotnosti s katoličkom vjerom i moralnim naukom.
- (3) U pitanjima koja se tiču službenog nauka Crkve, klerici, redovnici, redovnice i vjernici laici s crkvenom službom ne nastupaju kao privatne osobe, već kao službeni predstavnici Crkve.
- (4) Klerici i članovi redovničkih instituta mogu sudjelovati u medijima u pitanjima koja se tiču katoličkog naučavanja ili čudoređa, ako imaju dozvolu vlastitoga dijecezanskog biskupa i držeći se njegovih uputa; ukoliko je nastup izvan vlastite biskupije, potrebna je suglasnost i mjesnog ordinarija. („Dopunske odredbe Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine uz Zakonik kanonskoga prava“, *Vrhbosna* 3/1999., str. 321)

§ 6 Pastoralna osjetljivost i ton komunikacije

- (1) Svi društveni mediji jesu javni mediji po naravi. Ono što se distribuira na društvenim mrežama potencijalno je vidljivo svim korisnicima. Čak i oni sadržaji koji su već uklonjeni i izbrisani, možda su već od nekih trećih strana spremljeni.
- (2) Komunikacija treba biti prožeta duhom ljubavi, razumijevanja, praštanja i nade, a ne osuđivanja.
- (3) Komunikacija društvenim medijima ne može i ne smije zamijeniti osobni, povjerljivi razgovor.
- (4) Klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi moraju pokazati osjetljivost prema temama koje mogu duboko pogađati ljude (npr. obitelj, moral, spolnost, osobne tragedije).
- (5) Ponašanje i jezik na društvenim mrežama ne daju istu percepciju kao u fizičkom svijetu, odnosno u telefonskom ili osobnom razgovoru.

§ 7 Profesionalnost i priprema

- (1) Klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi se trebaju ozbiljno pripremiti za medijske nastupe i odgovorno iznositi svoje mišljenje u medijima.
- (2) Ako se radi o javnim platformama (televizija, radio, internet), dužni su voditi računa i o neverbalnoj komunikaciji, govoru tijela, načinu izražavanja i općem dojmu koji ostavljaju.

§ 8 Diskrecija i povjerljivost

- (1) Strogo je zabranjeno koristiti ili distribuirati na društvenim mrežama informacije i podatke koji su dobiveni u povjerenju (npr. kroz ispovijed, pastoralni razgovor ili savjetovanje).
  - (2) Podaci, koji su predmet službene i poslovne tajne, smiju se koristiti samo uz suglasnost nadređenih.
  - (3) U javnom prostoru ne raspravlja se o konkretnim osobama ili slučajevima bez izričitog dopuštenja i vodeći računa o svim zakonskim odredbama o zaštiti privatnosti.
- Podaci iz profesionalnog ili privatnog okruženja mogu se koristiti samo uz izričit, pismeni pristanak osoba o kojima se govori.

(4) Ne smije se distribuirati slike, video zapise, glazbu, tekstove ili druge sadržaje na kojima postoje autorska prava treće strane, bez pristanka nositelja autorskih prava.

§ 9 Svjedočenje nade

(1) Medijski nastupi klerika, redovnika, redovnica i vjernika laika u crkvenoj službi trebaju biti ohrabrujući, prožeti porukom nade i pozivom na obraćenje, ljubav i milosrđe.

(2) Cilj komunikacije klerika, redovnika, redovnica i vjernika laika u crkvenoj službi je evangelizacija i izgradnja zajedništva, a ne izazivanje podjela ili sablazni.

§ 10 Odgovorno korištenje društvenih mreža

(1) Klerik, redovnik, redovnica i vjernik laik u crkvenoj službi dužni su i na društvenim mrežama ponašati se u skladu sa svojim pozivom: s dostojanstvom, poštovanjem i u skladu s naukom Crkve.

(2) Osobni profili klerika, redovnika i redovnice trebaju jasno odražavati njihovu službu i ne smiju sadržavati neprikladne sadržaje ili uvredljive komentare.

§ 11 Stupanje na snagu

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu usvajanjem biskupâ Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

ZAKLJUČAK

Klerik u medijima ne govori samo u svoje ime, već nastupa kao službenik Crkve i svjedok Evanđelja u javnosti. Njegova prisutnost treba biti promišljena, evanđeoski nadahnuta i pastoralno osjetljiva.

Etički kodeks nije zbroj zabrana, već poziv na zrelu, odgovornu i ljubavlju vođenu komunikaciju, koja služi istini, promiče dijalog i otvara prostor Božjoj milosti u svijetu.

„Sama Crkva je mreža satkana od euharistijskoga zajedništva u kojemu se jedinstvo ne temelji na 'like', nego na istini, na 'amen' kojim svatko prianja uz Kristovo Tijelo, prihvatajući druge.“ (Papa Franjo, *Poruka za 53. Svjetski dan društvenih komunikacija*, 2019.)

Sarajevo, 5. svibnja 2025.

*Mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup
i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata,
predsjednik Biskupske konferencije BiH*

*Mons. Petar Palić, mostarsko-duvanjski biskup
i trebinjsko-mrkanski apostolski upravitelj*

Mons. Željko Majić, banjolučki biskup